

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 655/2018
25.10.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Урош Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства финансија, Пореске управе, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3776/16 до 10.11.2017. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3776/16 до 10.11.2017. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2535/14 од 10.05.2016. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца засновала радни однос код тужене почев од 28.05.2008. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилцу распореди на радно место у складу са стручном спремом и радним способностима, а ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 103.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3776/16 до 10.11.2017. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2535/14 од 10.05.2016. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље за утврђење да је у радном односу код тужене почев од 28.05.2008. године, као и тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да тужилцу распореди на радно место у складу са стручном спремом и радним способностима, и захтев тужиље за накнаду трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имала. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој на име трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имала исплати износ од 16.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог преписа пресуде.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14 - у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је почев од 2002. године била у радном односу на одређено време у привременим институцијама Косова и Метохије - пореској администрацији, а дана 01.01.2008. године са истим послодавцем закључила уговор о раду на одређено време до 31.12.2008. године ради обављања послова „Taxcollector“ (наплаћивач пореза). Закључком Владе Републике Србије 05 број 02-812/08 од 21.02.2008. године усвојена је информација о активностима за јачање институција Републике Србије на Косову и Метохији и обавезано Министарство унутрашњих послова, Министарство за Косово и Метохију, Министарство правде, Министарство финансија-Управа Царина и Пореска управа да преузму раднике који су били запослени у привременим институцијама Косова и Метохије. Након проглашења независности Косова, тужила је ради заснивања радног односа у Пореској управи у складу са Закључком Владе Републике Србије дала писмену изјаву, у мају 2008. године, да због нелегално проглашене независности супротно Резолуцији 1244 Савета безбедности Уједињених Нација прекида сваки вид ангажовања за Пореску администрацију, након чега је са Пореском управом Министарства финансија закључила већи број уговора о обављању привремених и повремених послова по основу којих је била ангажована у периоду од 01.09.2008. године до 12.09.2014. године, након ког датума није радно ангажована ни о уговору о обављању привремених и повремених послова иако се писменим путем обраћала туженој за регулисање свог радноправног статуса.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле, налазећи да надлежно министарство није поступило по Закључку Владе Републике Србије и преузело тужилу, већ је супротно наведеном Закључку са тужилом у периоду од септембра 2008. до септембра 2014. године закључило више уговора о обављању привремених и повремених послова, иако је на тим пословима тужила обављала истоврсне послове пријема пореских пријава, провере њихове формалне исправности, унос одговарајуће базе података у Филијали Косовска Митровица и послове поште и архивирања, дакле послове референта које по свом опису не представљају привремене и повремене послове у

смислу члана 197. Закона о раду, што указује да је код тужене постојала потреба за њиховим обављањем.

Другостепени суд је одлучујући о жалбама парничних странака усвојио жалбу тужене и преиначио пресуду првостепеног суда, налазећи да се статус запослених у министарствима регулише Законом о државним службеницима („Службени гласник РС“, број 79/05...104/2009), да у конкретном случају тужила пре закључења уговора о обављању привремених и повремених послова са туженом није била у статусу државног службеника, због чега код тужене није могла ни засновати радни однос преузимањем. Другостепени суд је нашао да Закључак Владе Републике Србије не може бити валидан правни основ за заснивање радног односа, због чега је одбио као неоснован постављен тужбени захтев за утврђење да је тужила у радном односу код тужене почев од 28.05.2008. године, а такође је преиначио одлуку у погледу захтева за распоређивање тужиле у складу са стручном спремом и радним способностима, с обзиром на акцесорни карактер наведеног захтева, те и тај део захтева тужиле одбио као неоснован.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о државним службеницима, прописано је да је државни службеник лице чије се радно место састоји од послова из делокруга органа Државне управе, судова, јавних тужилаштава, Републичког јавног правобранилаштва, служби Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда и службе органа чије послове бира Народна скупштина или с њима повезаних општинских, правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова. Наведеним законом прописан је начин заснивања радног односа, па је одредбом члана 48. став 1. предвиђено да се извршилачко радно место попуњава: премештајем унутар истог државног органа; премештајем по основу споразума о преузимању; премештајем из другог државног органа по спроведеном интерном или јавном конкурсном и заснивањем радног односа ако је на јавном конкурсном изабран кандидат који није државни службеник. Могућност преузимања запослених прописан је одредбом члана 135. истог закона који предвиђа да ако државни орган буде укинут, а његов делокруг преузме други државни орган, он преузима и државне службенике из укинутог државног органа решењима које доноси руководилац државног органа који је преузео делокруг (став 1). До доношења новог правилника у државном органу који је преузео делокруг, државни службеници настављају да раде послове које су радили, а право на плату остварују према дотадашњим решењима (став 2).

Из наведеног произлази да је заснивање радног односа код тужене прописано по основу јавног оглашавања, односно путем интерног конкурса, при чему је потребно да је у случају интерног конкурса запослени био у радном односу код државног органа из ког се преузима. У конкретном случају, тужила је радила код тужене по основу уговора о привременим и повременим пословима, који нема карактер радног односа, па је правилан закључак другостепеног суда да се на тужилу не могу применити цитиране одредбе Закона о државним службеницима, због чега тужиле не припадају права као запосленом у радном односу, па самим

тим уговор о привременим и повременим пословима не може да се уподоби ни уговору на одређено време. Осим тога, тужила није стекла ни статус државног службеника у смислу члана 2. став 1. Закона о државним службеницима, а није ни засновала радни однос код тужене у складу са Законом о државним службеницима по основу јавног конкурса, нити је пак могла бити преузета из другог органа путем интерног конкурса управо из разлога што није у радном односу код другог државног органа, те како је обављала рад по основу уговора о повременим и привременим пословима, то се нису стекли услови за преображај радног односа у смислу члана 137. став 4. Закона о раду, јер радни однос по основу уговора о привременим и повременим пословима не може да прерасте у радни однос на неодређено време, с обзиром да се не ради о радном односу, већ о раду ван радног односа.

Из наведених разлога, неоснован је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је у радном односу код тужене почев од 28.05.2008. године, као и захтев тужиље да се распореди на радно место у складу са стручном спремом и радним способностима, јер нема правног основа по коме би тужила била враћена на рад, с обзиром да није никада остварила радни однос код тужене. И у ситуацији да је тужила радила према уговору о раду на одређено време, не би могла остварити право на преображај радног односа, јер је одредбом члана 63. Закона о државним службеницима прописано да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време, изузев приправнику кад положи државни или посебан стручни испит.

На основу изнетог, те како се наводима ревизије не утиче на правилност и законитост побијане одлуке, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци, налазећи да је правилно другостепени суд применио материјално право у конкретном случају.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић